

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

Dinsdag 27 augustus 2024
Grote Zaal 20.00 uur

Nederlands Kamerorkest
Antti Tikkanen, viool/leiding
Floris Kortie, presentatie
Desirée van Gelderen, lichtontwerp

Jean-Féry Rebel 1666-1747
Le cahos uit 'Les élémens' (1737-38)

Antonio Vivaldi 1678-1741
Concert nr. 2 in g 'Zomer' uit 'De vier jaargetijden', op. 8 (1725)
Allegro non molto / Adagio-Presto / Presto

Carl Philipp Emanuel Bach 1714-1788
Allegro di molto uit Sinfonia in D, Wq. 183 nr. 1 (1775-76)

Antonio Vivaldi
Concert nr. 3 in F 'Herfst' uit 'De vier jaargetijden', op. 8
Allegro / Adagio molto / Allegro

Joseph Haydn 1732-1809
Adagio - Allegro uit 'Symfonie nr. 6 in D' 'Le matin' (1761)

Antonio Vivaldi
Concert nr. 1 in E 'Lente' uit 'De vier jaargetijden', op. 8
Allegro / Largo / Allegro

Christoph Willibald von Gluck 1714-1787
Danse des Furies uit 'Orfeo ed Euridice' (1762)

Einojuhani Rautavaara 1928
Melancholy uit 'Cantus Arcticus', op. 61 (1972)

Antonio Vivaldi
Concert nr. 4 in f 'Winter'
Allegro non molto / Largo / Allegro

Dit concert heeft geen pauze.

TOELICHTING

Favoriet verhaal in de familie: oma ontdekt *De vier jaargetijden* van Vivaldi, is er zo verrukt van dat ze meer wil en komt een maand later thuis met nog een lp van die componist, *Le quattro stagioni* dit keer: 'Oók al zulke heerlijke muziek.'

Ter harer verdediging: elke uitvoering klinkt anders, en in die beeldende muziek kun je telkens weer iets nieuws horen. Was mijn oma er toch ooit op uitgekeken geraakt, dan had ze zich kunnen storten op de 230(!) andere vioolconcerten van deze Italiaanse componist.

Vivaldi's universum

Driehonderd jaar na dato is *De vier jaargetijden* zonder meer het bekendste werk van **Antonio Vivaldi**. Of beter gezegd: dit zijn zijn bekendste werken, want het betreft hier vier vioolconcerten, één voor elk seizoen. In een vioolconcert staat een soloviolist in de schijnwerpers, geflankeerd door een orkest. Doorgaans bestaat zo'n concert uit drie delen: een snelle opening, een langzamer middendeel en dan weer een sneller slot. Zo ook bij deze *greatest hits* van Vivaldi: twaalf korte stukjes in totaal dus, die elk een eigen verhaal vertellen.

En dat muzikale verhaal is nou precies wat dit werk zo baanbrekend maakt. Vivaldi brengt een heel universum tot leven, vol met kwinkelerende vogels, blaffende honden, dronken herders, koele briesjes en ijzige stormen – als een muzikale god schept hij zijn eigen wereld. We weten precies wat Vivaldi met zijn schepping voor ogen had omdat hij vier gedichten heeft bijgeleverd waarin elk seizoen beschreven wordt. In de partituur

noteerde hij waar we de tortelduif of de regen precies terug kunnen horen.

Programmamuziek

Dit noemen we tegenwoordig programma-muziek: muziek die iets wil verbeelden. Denk aan *Carnaval der dieren* of *Peter en de wolf*. Nu gangbaar, maar begin zeventiende eeuw *not done* – tot Vivaldi. Sindsdien is er in de muziekgeschiedenis eindeloos veel natuur opgeroepen; vanavond horen we ook muziek van andere componerende goden. **Joseph Haydn**, die in zijn *Zesde symfonie* de zon zo schitterend laat opkomen dat men het hele werk pardoos de bijnaam 'De ochtend' heeft gegeven. **Einojuhani Rautavaara** gaat nog een stap verder en laat in *Cantus Arcticus* echte vogels klinken. **Christoph Willibald von Gluck** neemt ons in de *Furiëndans* mee naar de onderwereld, waar de Furiën ons opwachten: wraakgodinnen die de hel bewaken. Het woord furieus is ervan afgeleid – en dat hoor je terug in de muziek. **Carl Philipp Emanuel Bach**, een van de zonen van de nu zo beroemde Johann Sebastian Bach, schrijft met zijn *Sinfonia in D* net zulke ruige muziek als Vivaldi. Over ruig gesproken: **Jean Rebel** zorgt voor een overdonderende opening met 'Le cahos' uit zijn balletmuziek *Les éléments*, waarin hij vanuit de chaos de elementen laat ontstaan, achtereenvolgens water, lucht, vuur en aarde. Kortom: wie goed luistert kan veel zien vanavond – van lieflijke panorama's tot vernietigend natuurgeweld.

Floris Kortie

BIOGRAFIE

Het **Nederlands Kamerorkest** is met 25 tot 45 musici een klein en intiem orkest. Zo zakelijk als hun naam, zo zinderend en meeslepend is hun samenspel. Sinds de oprichting in 1955 is het een exceptioneel muziekgezelschap met een rijke historie. Vooral de dynamiek tussen de orkestleden is bijzonder. Het orkest speelt meestal zonder dirigent, de musici vertrouwen blind op elkaar, en die chemie is voelbaar tijdens hun concerten. *Voor deze uitvoering worden barok-strijkstokken gebruikt van het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.*

Violist **Antti Tikkanen** is een van de vaandel-dragers van de Finse klassieke muziek. Hij leerde vioolspelen in het kleine plaatsje Nivala en studeerde later in Kuhmo en aan de befaamde Sibelius Academie in Helsinki. Tegenwoordig is hij samen met zijn vrouw Minna Pensola – eveneens violist – artistiek leider van het geliefde Finse muziekfestival Kuhmo Chamber Music. Ook vormen ze samen de helft van strijkkwartet Meta4. Het muzikale stel woont in Helsinki, alwaar ze naar eigen zeggen ook thuis 'een frisse blik en inspiratie' vinden dankzij hun twee dochters én twee katten.

Presentator en programmamaker **Floris Kortie** kwam als student kunstgeschiedenis geregeld in de concertzaal en dacht: dit zouden meer mensen moeten doen. Als voorzitter van Entrée, de jongerenvereniging van Het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest, werd dat enthousiasme alleen maar groter. Tegenwoordig presenteert hij bij de NTR het zondagse *Podium Klassiek*, de opvolger van *Podium Witterman*. Daarnaast maakt hij podcasts en theaterprogramma's over kunst en cultuur.

SUMMARY

Three hundred years after it was written, *The Four Seasons* remains the best-known work by Italian composer **Antonio Vivaldi**. In these four violin concertos, one for each season, Vivaldi vividly depicts an entire universe, including birdsong, dogs, shepherds, gentle breezes, and storms. Accompanying the music are four poems, giving listeners a chance to follow exactly what the composer sought to express. For today's audiences, such 'programme music' is far from new, but during Vivaldi's era, it was nothing short of groundbreaking. However, many composers have since followed in Vivaldi's footsteps, using music to evoke unforgettable images of nature. **Joseph Haydn**, for example, describes an enchanting sunrise in his *Sixth Symphony*. **Einojuhani Rautavaara** went even further when he incorporated genuine birdsong into his *Cantus Arcticus*. **Christoph Willibald von Gluck** drags us to the underworld in his *Dance of the Furies*. And the *Sinfonia in D major*, by **Carl Philipp Emanuel Bach**, is just as untamed as the music of Vivaldi. Speaking of untamed, in 'Le cahos', the incredibly chaotic opening of **Jean Rebel's** ballet *Les éléments*, listeners can hear the elements emerging from chaos: first water, then air, fire and earth. Tonight, careful listeners will be able to visualize many natural phenomena, ranging from picturesque panoramas to devastating natural disasters.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

zo 29/09

16.00 uur
Kleine Zaal

Het Middagconcert:

Le Consort & Adèle Charvet met Vivaldi
Adèle Charvet heeft een zijdeachtige stem, die ze laat horen in samenspraak met het vurige ensemble Le Consort. De vooruitstrevende Vivaldi steelt de show als componist in dit heerlijke middagconcert.

